

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van Peisach Gutman en 21 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De verzoeker Peisach Gutman, genoemd in artikel 1, onder 1, werd in 1908 te Warschau (Polen) geboren en is van Poolse herkomst. Verzoeker heeft tot 1939 in zijn geboorteplaats gewoond en is na de inval der Duitse legers naar Oost-Polen gevlucht. Hij werd door de Russen in een kamp in Siberië geïnterneerd. Na afloop van de oorlog kwam verzoeker met zijn gezin in een DP-kamp in West-Duitsland terecht. In 1947 werd hem de gelegenheid geboden zich met zijn gezin in Nederland te vestigen. Hij oefent het beroep van horlogemaker uit en kan op voldoende wijze voorzien in het onderhoud van zich en de zijnen. Verzoeker heeft zich aangepast aan onze leefwijze.

De Oostenrijkse verzoekster Friederike Jontof, genoemd in artikel 1, onder 2, werd in 1886 te Freiburg (Duitsland) geboren. Zij is weduwe van Adolf Fränkl. Verzoekster kwam in 1939 met haar echtgenoot naar ons land. Gedurende de oorlogsjaren is zij geruime tijd ondergedoken geweest. Verzoekster is genoegzaam ingeburgerd en leeft van een lijfrente.

Grete Katz, weduwe van Fritz Cohen, wordt voorgedragen in artikel 1, onder 3. Verzoekster werd in 1902 te Mannheim in Duitsland geboren; in 1936 kwam zij naar ons land. Verzoekster is genoegzaam ingeburgerd. Haar echtgenoot is in 1942 enige maanden de gevangene van de Duitsers geweest. Na zijn vrijlating is het echtpaar ondergedoken, waarna de man in het najaar van 1943 overleed. Verzoekster leeft van de opbrengst van haar vermogen.

In artikel 1, onder 4, wordt voorgedragen de Duitse verzoeker Johann Leuchter. Hij werd in 1910 te Würselen (Duitsland) geboren en woont van 1917 af in ons land. Verzoeker is, mede door zijn huwelijk met een van oorsprong Nederlandse vrouw, in onze samenleving opgenomen. Verzoeker heeft zich gedurende de oorlogsjaren naar vermogen geweerd tegen Duitse dwang. Van December 1943 tot September 1944 heeft hij onvrijwillig deel uitgemaakt van de z.g. Schutzgruppe. Extra-levensmiddelen heeft hij gedeeld met Nederlanders. Hij is van 1924 af mijnwerker geweest en ontvangt thans invaliditeitsrente.

De Poolse verzoeker Jeditje Diedrich Mandel, genoemd in artikel 1, onder 5, werd in 1921 te Berlijn in Duitsland geboren. In 1934 kwam hij met zijn ouders naar ons land. Verzoeker ontving Nederlands onderwijs en is in geest en leven Nederlander geworden. Met zijn ouders is hij in 1942 uitgeweken naar Zwitserland, vanwaar hij in 1945 terugkeerde. Verzoeker studeert psychologie. Hij woont bij zijn ouders en bezit enig kapitaal.

De staatloze verzoeker Jost Christ Mihai, genoemd in artikel 1, onder 6, werd in 1912 te Frankfort aan de Main (Duitsland) geboren. Het jaar daarop vestigden zijn ouders zich in ons land. Verzoeker, die derhalve vrijwel zijn gehele leven hier heeft gewoond en die met een Nederlandse vrouw is gehuwd,

voelt zich Nederlander. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich dienovereenkomstig gedragen. Als postzegelhandelaar heeft hij genoegzame inkomsten.

Josef Novak, de Tsjechoslowaakse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 7, werd in 1918 te Plzen (Tsjechoslowakije) geboren. In 1939 vestigde hij zich in Indonesië. Door zijn huwelijk met een van oorsprong Nederlandse vrouw en zijn omgang met Nederlanders is hij zich Nederlander gaan gevoelen. Verzoeker heeft als personeelschef bij de Bata-fabrieken genoegzame inkomsten.

In artikel 1, onder 8, wordt voorgedragen de Indonesische verzoeker Huijbert Hendrik Pieter Paling. Hij werd in 1931 te Semarang (Indonesië) als Nederlander geboren. Verzoeker heeft tot 1947 in Indonesië gewoond. Tijdens de Japanse bezetting is hij geïnterneerd geweest. Hij kwam in 1947 naar Nederland om zich een bestaansmogelijkheid te verschaffen. Toen hij hierin onvoldoende slaagde heeft hij zich in 1951 laten bewegen voor de Indonesische nationaliteit te opteren, ten einde zich daar een positie te verwerven en aanspraak te kunnen maken op bezittingen aldaar van zijn vader. Hij is daarin niet geslaagd en stelt begrijpelijkerwijs prijs op het her krijgen van de Nederlandse nationaliteit. Verzoeker voorziet als vertegenwoordiger in zijn onderhoud.

De staatloze verzoeker Wilhelm Theodor Gertruda Pouwels, genoemd in artikel 1, onder 9, is hier te lande geboren en getogen en onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander. Het gezin waartoe hij behoort, stond gedurende de oorlogsjaren goed bekend. Verzoeker is voornemens met een Nederlandse vrouw in het huwelijk te treden en voorziet als chauffeur-monteur in zijn onderhoud.

De staatloze verzoeker Alfred Reichl, genoemd in artikel 1, onder 10, werd in 1908 te Wenen (Oostenrijk) geboren. Hij kwam in 1921 met een kindertransport naar ons land. Zijn opvoeding is hier voltooid. Hij is in geest en leven Nederlander geworden. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich gedragen als een goed vriend van ons volk. Verzoeker is met een Nederlandse vrouw gehuwd. Hij heeft als kruidenier genoegzame inkomsten.

Rudolf Vojacek, de Tsjechoslowaakse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 11, werd in 1902 te Hohenstadt (Tsjechoslowakije) geboren en vestigde zich in 1920 in ons land, waar hij sedertdien, behoudens een korte onderbreking, heeft gewoond. Verzoeker is hier ingeburgerd en heeft zich gedurende de Duitse overheersing jegens ons land loyaal gedragen. Als chef-inkoper bij een meubelfabriek voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

In artikel 1, onder 12, wordt voorgedragen de Oostenrijkse verzoekster Sibylla Charlotte Wisdorf, van echt gescheiden van Franz Gruneck. Verzoekster, die in 1915 te Keulen in Duitsland werd geboren, was twee jaar oud toen zij met haar van oorsprong Nederlandse moeder naar Nederland kwam. Zij genoot Nederlands onderwijs en is in geest en leven Nederlandse geworden. In 1930 vertrok zij naar Indonesië, waar zij thans nog woont. Zij heeft zich steeds als een goede Nederlandse gedragen en is in 1945 enige tijd de gevangene van de Japanners geweest. Verzoeksters familieleden wonen allen in Nederland. Zij is werkzaam in een hotel.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De verzoeker Peter Franz Theodore Burkhardt, genoemd in artikel 2, onder 1, bezit zowel de Duitse als de Indonesische nationaliteit. Hij werd in 1932 te Soerabaia (Indonesië) geboren. Hij verkreeg de Indonesische nationaliteit doordat men na de soevereiniteitsoverdracht heeft verzuimd te zijnen behoeve voor de Nederlandse nationaliteit te opteren. Verzoeker betreurt dit en wil Nederlander worden. Sedert 1947 woont hij in Nederland. Hij heeft hier zijn studie beëindigd en is nu als kantoorbediende werkzaam. Omdat hij het Nederlands onderdaanschap buiten zijn wil heeft verloren, wordt deze verzoeker voor kosteloze naturalisatie voorgedragen.

De Belgische verzoeker Théophile Jacques Chavagne, genoemd in artikel 2, onder 2, is hier te lande geboren en getogen en voelt zich Nederlander. Zijn moeder was van Nederlandse herkomst. Hij is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw. Aangezien hij door de Nederlandse administratie steeds als Nederlander is aangemerkt wordt hij voorgedragen voor kosteloze naturalisatie. Zijn kinderen bezitten reeds de Nederlandse nationaliteit. Verzoeker, die zich gedurende de oorlogsjaren goed gedragen heeft, verdient als mijnwerker het brood.

De Indonesische verzoeker Anton Mathys Haurissa, genoemd in artikel 2, onder 3, werd in 1926 te Weltevreden in Indonesië geboren. Hij voelt zich Nederlander en woont sedert 1950 in ons land. Als 3e stuurman ter koopvaardij voorziet hij in zijn onderhoud. Ook hij wordt voor kosteloze naturalisatie voorgedragen, omdat hij het Nederlands onderdaanschap buiten zijn wil heeft verloren.

Erna Maria Theresia Hollweg, de Duitse verzoekster, genoemd in artikel 2, onder 4, werd in 1931 te Hengelo (Overijssel) geboren en heeft hier haar gehele leven gewoond. Zij was reeds meerderjarig geworden toen haar vader — bij de wet van 24 April 1953 (*Stb.* 195) — het Nederlandschap verkreeg, zodat zij in diens naturalisatie niet begrepen was. Op grond van deze omstandigheid wordt de verzoekster voor kosteloze naturalisatie voorgedragen. Verzoekster voorziet als kantoorbediende in haar onderhoud.

In artikel 2, onder 5, wordt voorgedragen de verzoeker Wladyslaw Jakubiszyn. Hij werd in 1919 te Uhrynkowce in Polen geboren en is van Poolse herkomst. Hij ontvluchtte in 1939 zijn geboorteland en wist Frankrijk te bereiken, waar hij in 1940 in geallieerde dienst trad. Na de Franse nederlaag week hij uit naar Engeland. Verzoeker is tot het einde van de tweede wereldoorlog in geallieerde dienst geweest. In 1947 vestigde hij zich in ons land. Hij is hier gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw en kan als ingeburgerd worden beschouwd. Als kraandrijver verdient hij het brood.

De Duitse verzoeker Jan Mans Lübke, genoemd in artikel 2, onder 6, werd in 1910 te Rheydt (Duitsland) geboren. Hij kwam reeds op zeer jeugdige leeftijd in ons land en voelt zich Nederlander. Verzoeker is steeds als Nederlander beschouwd en is sedert 1934 beroepsmilitair; hij heeft eerst bij het K.N.I.L. gediend en maakt sedert 1950 deel uit van de Konink-

lijke Landmacht. Verzoeker is krijgsgevangene geweest van de Japanners.

De Indonesische verzoeker Alexander Cornelis Morel, genoemd in artikel 2, onder 7, werd in 1912 te Tjirebon (Indonesië) geboren. Hij ontving een Nederlandse opvoeding in het voormalige Nederlandsch-Indië en vervulde er zijn dienstplicht, zowel voor als na de Japanse bezetting. Gedurende die bezetting is hij geïnterneerd geweest. Als employé bij een scheepvaartonderneming heeft hij genoegzame inkomsten.

Marcus Perluka, de Indonesische verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 8, werd in 1921 te Koepang (Indonesië) geboren. Ten tijde van de Japanse overval heeft hij zich vrijwillig aangesloten bij de Nederlandse landstrijdkrachten. In het najaar van 1942 nam hij in Australië eveneens vrijwillig dienst bij de Koninklijke Marine, waartoe hij thans nog behoort. Verzoeker, die in 1949 werd overgebracht naar Nederland, is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw en voelt zich Nederlander. Tengevolge van de gewijzigde staatkundige verhoudingen hebben deze verzoeker en de hierboven onder 6 genoemde het Nederlands onderdaanschap buiten hun wil verloren.

In artikel 2, onder 9, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Herbert Schnog. Hij werd in 1912 te Bergheim/Erft in Duitsland geboren en kwam in 1936 naar ons land. Verzoeker is, mede door zijn huwelijk met een Nederlandse vrouw, in onze samenleving opgenomen. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich het Nederlandschap waardig getoond. Hij heeft verscheidene Joden helpen te ontvluchten. In het begin van 1944 werd hij gearresteerd. Hij wist te ontkomen door uit een rijdende trein te springen. Later werd hij evenwel toch weer gearresteerd, waarna hij tot het einde van de oorlog in kampen verbleef. Daarna keerde hij naar ons land terug. Als kleermaker voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2, onder 4, 5, 7 en 8, genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den Lande bewezen diensten, voor kosteloze naturalisatie in aanmerking kunnen worden gebracht.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 4, heeft voor het intreden der meerderjarigheid van zijn in artikel 3 genoemde zoon zijn verzoek tot naturalisatie ingediend. Het is billijk deze zoon alsnog bij uitdrukkelijke wetsbepaling mede te naturaliseren.

Met uitzondering van de Poolse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 5, en de Tsjechoslowaakse verzoekers, genoemd in artikel 1, onder 7 en 11, geldt ten aanzien van allen, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij door de voorgestelde naturalisatie hun nationaliteit zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

Alle hier te lande woonachtige voorgedragenen van Duitse herkomst zijn in het bezit van een verblijfsvergunning.

De Minister van Justitie,

L. A. DONKER.